

PENSUMLISTE – HØSTEN 2003

ARKEOLOGI

Bachelor i arkeologi

Master i forskningsrettet arkeologi

Master i profesjonsrettet arkeologi

SEKSJON FOR ARKEOLOGI OG KULTURHISTORIE
VITENSKAPSMUSEET
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
TRONDHEIM

INNHOLDSFORTEGNELSE

Det anbefales at pensumlistene leses på bakgrunn av de opplysninger som er gitt i fagbeskrivelsene i Studiehåndboken. Studiehåndboken 2003/2004 fås kjøpt på Tapir bokhandel.

Pensumlisten for arkeologi høsten 2003 inneholder de emner som gis på BA og MA-nivå høsten 2003. En komplett pensumliste for arkeologistudiet etter nytt gradssystem vil først foreligge våren 2004. Studenter opptatt på lavere grad før høsten 2003 og hovedfagstudenter henvises til pensumlisten for våren 2003.

For studenter opptatt til arkeologi grunnfag våren 2003:

HF ARK 112 Innføring i Europas arkeologi s. 3

Bachelorgrad i arkeologi

ARK 1111 Introduksjon til arkeologi som vitenskap s. 6

ARK 1112 Europas arkeologi s. 9

Mastergrad i forskningsrettet arkeologi

ARK 3313 Arkeologisk forskningsteori s. 14

ARK 3391 Masteroppgave

Mastergrad i profesjonsrettet arkeologi

ARK 3312 Arkeologien i samfunnet s. 10

ARK 3321 Hospitering s. 20

Felles for mastergrad i forskningsrettet og profesjonsrettet arkeologi:

ARK 3320 Feltarkeologisk metode III s. 16

EMNER OG EMNEANSVARLIG FAGLÆRER:

FOR STUDENTER OPPTATT TIL ARKEOLOGI GRUNNFAG VÅREN 2003:

(Overgangsordning høsten 2003)

HF ARK 112 Innføring i Europas arkeologi 10 vt Arne B. Johansen

BACHELOR I ARKEOLOGI:

Basisemner, obligatoriske:

ARK 1111 Introduksjon til arkeologi som vitenskap 7,5 sp Terje Brattli
ARK 1112 Europas arkeologi 15 sp (Arne B. Johansen)
ARK 1113 Nordens arkeologi – våren 2004 15 sp
ARK 1120 Feltarkeologisk metode I – våren 2004 15 sp

Fordypningsemne, obligatorisk:

ARK 2220 Feltarkeologisk metode II – våren 2004 15 sp

Fordypningsemner, studentene skal velge ett av følgende emner:

ARK 2215 Historisk arkeologi I – våren 2004 15 sp
ARK 2216 Maritim arkeologi I – våren 2004 15 sp
ARK 2217 Teknologienes arkeologi I – våren 2004 15 sp
ARK 2218 Arkeologi med annen spesialisering I – våren 2004 15 sp

MASTER I FORSKNINGSRETTET ARKEOLOGI

Obligatoriske emner:

ARK 3313 Arkeologiske forskningsteori 15 sp Terje Brattli
ARK 3391 Masteroppgave 60 sp Terje Brattli

MASTER I PROFESJONSRETTET ARKEOLOGI

Obligatoriske emner:

ARK 3312 Arkeologien i samfunnet 15 sp Marek E. Jasinski
ARK 3321 Hospitering 15 sp
ARK 3390 Masteroppgave – høsten 2004 15 sp

Fellesemner for masterstudiet i forskningsrettet og profesjonsrettet arkeologi

Obligatoriske emne:

ARK 3320 Feltarkeologisk metode III 15 sp Preben Rønne

Studentene skal velge ett av følgende emner:

ARK 3315 Historisk arkeologi II – høsten 2004 15 sp
ARK 3316 Maritim arkeologi II – høsten 2004 15 sp
ARK 3317 Teknologienes arkeologi II – høsten 2004 15 sp
ARK 3318 Arkeologi med annen spesialisering II – høsten 2004 15 sp

HF ARK 112 INNFØRING I EUROPAS ARKEOLOGI

PENSUM:

OVERSIKTSDEL:

Brøgger, A. W., 1925. *Det norske folk i oldtiden*. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie A, Forelesninger. Aschehoug, Oslo: 1-222 (222 s.)

Baudou, E., 1993. *Norrlands forntid – ett historiskt perspektiv*. Wiken: 1-168. (160 s.)

Cunliffe, B. (ed.), 2001. *The Oxford illustrated history of prehistoric Europe*. Oxford Univ. Press. Kap. 1-3 og 13 (171 s.).

Fagan, B. M., 1999. *World Prehistory: A brief outline*. Longman: 1-210. (210 s.)

Hårdh, B., 1993. *Grunddragen i Nordens förhistoria*. Lund: 1-115. (115 s.)

Lillehammer, A., 1994. *Fra jeger til bonde*. Aschehougs Norgeshistorie 1. Oslo: 16-139. (75 s.)

Solberg, B., 2001. *Jernalder i Norge*. Cappelen, Oslo: 1-250. (250 s.)

TEMADEL:

Gjennom hele tidsrommet 500 000 – 500 før nåtid står menneskets *livbergingsmåter* i sentrum. Med dette som fast punkt trekkes det inn eksempler om:

- forholdet mellom fysisk og kulturell utvikling hos mennesket
- endringer i bo- og næringsformer
- sosial organisasjon og etnisitet som prosesser
- religion og samfunnsforandring

A. Anatomi og kulturkapasitet hos mennesket 500 000 – 50 000 år før nåtid.

Arsuaga, J. L., Martínez, I., Gracia, A., Carretero, J. M., Lorenzo, C. and Garcia, N., 1997. Sima de los Huesos (Sierra de Atapuerca, Spain). The site. *Journal of Human Evolution*, 33: 109-27. (8 s.)

Hayden, B., 1993. The cultural capacities of Neandertals: a review and re-evaluation. *Journal of Human Evolution*, 24: 113-46. (33 s.)

Jablonski, N. G., and Chaplin, G., 1993. Origin of habitual terrestrial bipedalism in the ancestor of the Hominidae. *Journal of Human Evolution*, 24: 259-80. (21 s.)

Karavanic, I. and Smith F. H., 1998. The Middle/upper Paleolithic interface and the relationship of Neanderthals and early modern humans in the Hrvatsko Zagorje, Croatia. *Journal of Human Evolution*, 34: 223-48. (25 s.)

Niewoehner, W. A., Bergstrom, A., Eichele, D., Zuroff, M. and Clark, J. T. 2003. Manual dexterity in Neanderthals. *Nature* 422: 395. (1 s.)

Schulz, H.P., Eriksson, B., Hirvas, H., Huhta, P., Jungner, H., Purhonen, P., Ukkonen, P., and Rankama, T., 2002. Excavations at Susiluola Cave. *Suomen Museo*, 109. vuosikerta: 5-45. (40 s.)

B: Natur- og kulturforhold 50 000 – 5000 før nåtid i Europas nedisingsområder.

Bjerck, H. B., 1994. Nordsjøfastlandet og pionerbosetningen i Norge. *Viking Bind LVII*: 25-58. (33s.)

Johansen, A. B. og Undås, I., 1992. Er Blomvågmaterialet et boplassfunn? *Viking*: 9 - 26. (17 s.)

Pavlov, P., Svendsen J. I. and Indrelid S., 2001. Human presence in the European Arctic nearly 40000 years ago. *Nature* 413: 64-67. (3 s.)

Pettersen, K. 1999. The Mesolithic in Southern Trøndelag. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter. Ny rekke: 153-66. (13 s.)

Pettersen, K. 2000. De første menneskene rundt Trondheimsfjorden. *Trondheimsfjorden*. Vitenskapsmuseet, Trondheim: 226-231. (5 s.)

Rokoengen, K. and Johansen, A. B., 1996. Possibility for early settlement on the Norwegian Continental Shelf. *Norsk Geologisk Tidsskrift*. Vol. 76: 121-125. (4 s.)

Undås, I., 1942. Fossilfunnet i Blomvåg. *Naturen*: 97-107. (10 s.)

Valen, V., Larsen, E., Mangerud, J. and Hufthammer, A. K. 1996. Sedimentology and stratigraphy in the cave Hamsundhelleren, western Norway. *Journal of Quaternary Science*, Vol. 11: 185-201. (16 s.)

C: Bolig- og ervervsformer 5000 – 500 før nåtid.

Berglund, B., 1994. Saga, sentra og kystbosetning. *Helgeland historie*. Bind 2. Helgeland Historielag, Mosjøen: 27-90. (63 s.)

Berglund, B. 2000. Sentra, maktkamp og kontakt. *Trondheimsfjorden*. Vitenskapsmuseet, Trondheim: 240-62. (22 s.)

Childe, V. G., 1977(eller nyere). *Ancient dwellings at Skara Brae*. Her Majesty's Stationery Office, Edinburgh: 1-20. (20 s.)

Ekroll, Ø., 1994. Guds hus i stein og tre. *Helgeland historie*. Bind 2. Helgeland Historielag, Mosjøen: 91-112. (21 s.)

Fenton, A., 1998. *The island blackhouse*. Historic Scotland, Edinburgh: 1-44. (44 s.)

Gunnes, E., 1987. Klosterlivet i Norge. Tilblivelse-økonomi-avvikling. *Foreningen til Norske Fortidsminnesmerkers Bevaring. Årbok, 141. årgang:* 49-84. (35 s.)

Jern og jernvinne som kulturhistorisk faktor i jernalder og middelalder i Norge. AmS-Varia 4 (1978): 8-101 (93 s.)

Johansen, A. B., 1979. *Nordisk dyrestil – bakgrunn og opphav.* AmS-skrifter 3: 1-181. Arkeologisk museum i Stavanger. (181 s.)

Johansen, A. B., 1983. Problems of origin and cultural background in early iron-production along the timber-line i South Norway. *Offa 40:* 125-7. (2 s.)

Lunde, Ø., 1987. Klosteranleggene. *Foreningen til Norske Fortidsminnesmerkers Bevaring. Årbok, 141. årgang:* 85-119. (34 s.)

Odner, K., 1983. *Finner og terfinner.* Department of Social Anthropology, Universitetet i Oslo: 1-132. (132 s.)

D: Stabile leveformer i nordområdene i nyere tid.

Heltzen, I. A., 1973. *Bidrag til en rigtigere Kundskab om Øen Tren, samled paa en Embedsreise Junii Maaned 1823 af Iver Ancher Heltzen.* Træna kommune: 1-37 (37 s.)

Martin, M., 1999. A Late Voyage to St Kilda. *A description of the Western Islands of Scotland ca 1695 and a late voyage til St Kilda. Description of the occidental i.e. Western Islands of Scotland (Donald Monro).* Birlinn, Edinburgh: 233-288. (55 s.)

Sum: Ca. 2150 sider.

ARK 1111 INTRODUKSJON TIL ARKEOLOGI SOM VITENSKAP

PENSUM:

HVA ER ARKEOLOGI?

Arwill-Nordbladh, E. 2001: Genusperspektiver inomärkeologien. Högskoleverket: Stockholm. 50s.

Bjerck, H.B. 2001: Kulturminner fra oldtid og middelalder. I Holme, J., (red.), *Kulturminnevern*. Bind I, 32-55. Oslo.

Gamble, C. 2002: *Archaeology: The Basics*. Routledge: London, ca. 200 s.

Shanche, A. 2001: Samiske kulturminner. I Holme, J., (red.), *Kulturminnevern*. Bind I, s. 56-61. Oslo. 4 s.

FORSKNINGSHTORIE OG TEORETISK RAMEVERK

Jensen, O.W. & H. Karlsson 1998: *Aktuell samhällsteori och arkeologi*. GOTARC Series C, Göteborgs Universitet. S.1-90, 86 sider.

Olsen, B. 1997: *Fra ting til tekst*. Universitetsforlaget, Oslo, s. 11-297. 286 sider.

White, L. 1973: Foreword, i: Service, E. & M.D. Sahlins (red.), *Culture and Evolution*, University of Michigan Press. 5 sider.

ARKEOLOGISKE EKSEMPLER 1: HULEMALINGER I NORGE GJENNOM 80 ÅRS FORSKNING

Bjerck, H. B. 1995: Malte menneskebilder i "Helvete". Betragtninger om en nyopdaget hulemaling på Trenyken, Røst, Nordland. *Univ. Oldsaksamling Årbok* 1993/1994, s. 121- 150. 16 sider.

Hesjedal, A. 1992: Veideristninger i Nord-Norge, datering og tolkningsproblematikk. *Viking* 1992, s. 27-53. 16 sider.

Johansen, A.B. 1988: Bildene i Troillhåle. *Årbok for Helgeland* 1988, s. 29-32. 3 sider.

Marstrander, S. 1965: Fingalshulen i Gravvik, Nord-Trøndelag. *Viking* XXIX, s. 147-165. 13 sider

Petersen, Th. 1914: Solsemhulen paa Leka. En boplads fra arktisk stenalder. Foreløpig meddelelse. *Oldtiden* IV, s. 25-41. 9 sider.

Sognnes, K. 1983: Prehistoric Cave Paintings in Norway. *Acta Archaeologica* vol. 53/1982, s. 101–118. 10 sider.

67 sider

ARKEOLOGISKE EKSEMPLER 2: ENDRINGSTEORIER AVSPEILET I NEOLITISERINGSPROSESSEN

Bender, Barbara 1978: "Gatherer-hunter to farmer: a social perspective." I: *World Archaeology* vol 10, 2. 15 sider.

Binford, L R 1968: *Post-Pleistocene Adaptations*. New Perspectives in Archaeology, S R Binford & L R Binford (eds), Chicago: Aldine. s 313-41. 24 sider.

Braidwood, R J & B Howe 1962: "Southwestern Asia beyond the lands of the Mediterranean Littoral." I: *Courses toward Urban Life, Viking Fund Publications in Anthropology No. 32*, Wenner-Gren Foundation, Braidwood, R J & GR Willey (eds), s 132-146. 13 sider.

Childe, V G 1936: "The Neolithic Revolution." Kap V, I: *Man makes himself*, 37 sider. Boken finnes i en rekke utgaver som f.eks. Fourth Edition, The Fontana Library (Collins) 1966.

Flannery, K V 1968: "Archaeological systems theory and Early Mesoamerica." I: *Anthopological Archaeology in the Americas*. B.J. Meggers (red). Washington, s 67-87, 20 sider.

Hodder, I 1990: *The Domestication of Europe*, kapitel 1 "Introduction" og kapitel 2 "The Domestication of Society", s 1-43 (37 s).

Haaland, R 1997: "Emergence of sedentism: new ways of living, new ways of symbolizing." I: *Antiquity* vol 71:272, s 374-85. 7 sider.

153 sider

Arkeologiske Eksempler 3: Materiel kultur

Högberg, A. (red) 2000: *Artefakter – arkeologiske ting. En bok om föremål ur ett arkeologisk perspektiv*. Lund. Ca. 100 sider.

Arkeologiske Eksempler 4: Agency og hantverkskunnskap (84 sider)

Bentz Høgseth, H. 1999: Handlingsbasert kunnskap. Bygningsslevninger som kilde til kunnskap i det arkeologiske materiale. *Primitive tider*, p. 38-44. 5 sider.

Dobres, M.-A. & J.E. Robb 2000: Agency in archaeology: paradigm or platitude? In: Dobres & Robb (red): *Agency in Archaeology*, Routledge: London, s. 3-17. 12 sider.

Eriksen, B.V. 2000: "Chaine opératoire" – den operative proces og kunsten at tænke som en flinthugger. I: Eriksen, B.V. (Red): *Flintstudier. En håndbog i systematisk analyser af flintinventarer*. Aarhus Universitetsforlag: Århus, s. 75-100. 17 sider.

Godal, J.B. 2000: Handlingsboren kunnskap. *Spor* 1/2000, s. 27-30. 4 sider

Grimm, L. 2000: Apprentice flintknapping. Relating material culture and social practice in the Upper Palaeolithic. In J. Sofaer Derevenski (ed): *Children and Material Culture*. Routledge, London, p. 53-71. 11 sider.

Greenfield, P. 2000: Children, material culture and weaving. In J. Sofaer Derevenski (ed): *Children and Material Culture*. Routledge, London, p. 72-86. 11 sider

Pálsson, G. 1994: Enskilment at sea. *Man* (N.S.) 29, 901-927. 24 sider.

I alt ca. 1000 sider

ARK 1112 EUROPAS ARKEOLOGI

PENSUM:

GLOBALT PERSPEKTIV

Fagan, B. M. 1999: *World Prehistory: a Brief Outline*. Longman, 210 sider.

EUROPEISK PERSPEKTIV:

Biers, W. R. 1996: *The Archaeology of Greece*, kap. 2-10. Ithaca, Cornell U.P. 140 s.

Cunliffe, B. (red.) 1994/1997: *Prehistoric Europe: an Illustrated History*. Oxford, OUP.
480 sider.

Wells, P. 1999: *The Barbarians Speak*. Princeton, 230 sider.

le Goff, Jaques 1988: *Medieval Civilization 400-1500*, kap. 6-7. Oxford, Blackwell. 130 s.

Totalt 1190 sider.

ARK 3312 ARKEOLOGIEN I SAMFUNNET

PENSUM

GENERELL INNLEDNING

Gjessing, Guttorm 1974: *Arkeologi, nasjonalisme og politikk*. Kontaktstencil 4 (1974), s 19-28. Oslo 1974. 10 sider.

Keller, Christian: *Arkeologi og samfunn – virkelighetsflukt eller samfunnsforming?* Oslo 1978. 104 sider.

Shanks, M og C Tilley: "Archaeology into the 1990s" (med diskusjonsinnlegg og svar). I: *Norwegian archaeological review* 22 no 1 (1989), s 1-53. 53 sider.

Siegel, Bernhard J: "External Factors and Archaeology." I: *The Limitations of Archaeological Thought*, T Shay & J Clottes (ed), s 83-103. Liege 1992. 21 sider.

DET EUROPEISKE MARERITTET

NAZISTISK ARKEOLOGI

Arnold, Bettina 1990: "The past as propaganda: totalitarian archaeology in Nazi Germany." I: *Antiquity* 64 (1990), s 464-478. 13 sider.

Hagen, Anders 1986: "Arkeologi og politikk." I: *Viking* 50 (1986), s 169-179. 10 sider.

McCann, W J 1990: "'Volk und Germanentum'. The Presentation of the Past in Nazi Germany." I: *The politics of the Past*, eds P Gathercole & D Lowenthal, s 74-88. London 1990. 11 sider.

Nordenborg Myhre, Lise 1994: "Arkeologi og nazisme – en faglig okkupasjon." Kap 5. I: *Arkeologi og politikk*. I: *Universitetets oldsaksamling Varia* 26, s 95-139. Oslo 1994. 25 sider.

SOVJETISK ARKEOLOGI

Miller, Mikhail 1956: *Archaeology in the USSR*. Part III, A, C, F. Part IV A, Part V A. London 1956. 35 sider.

Møllenus, Kristen R 1965: "Språk, etnogenetikk og arkeologi." I: *Viking* 29 (1965), s 191-197. 7 sider.

Trigger, Bruce: "Soviet archaeology." Kap 6. I: *A history of archaeological thought*, s 207-243. 36 sider.

Stalsberg, Anne 1988: "The Scandinavian Viking Age finds in Rus'." I: *Bericht der Römisch-Germanischen Kommission* 69, s 448-471. Frankfurt am Main 1988.]

Avdusin, D A 1988: "Den moderne antinormannisme." I: *Voprosy istorii* 1988: 7, s 23-34. 12 sider. Norsk oversettelse i kompendium.

Lebedev, N: *Fedrelandsarkeologiens historie 1700-1917. Konklusjon: Hovedetappene i utviklingen av den sovjetiske arkeologi og dens forhold til den førrevolusjonære arv (1919-1991).* Norsk oversettelse i kompendium. Ca 30 sider.

Novosel'cev, P 1933: "Historiens verden eller historiens myte?" I: *Voprosy istorii* 1993: 1, s 23-30. Norsk oversettelse i kompendium. 7 sider.

TEMA: DEN NORDISKE USKYLDEN

Johansen Kleppe, Else: "Brug og misbrug af etnisitetsbegrepet i arkeologisk forskning." I: *Arkeologisk museum i Stavanger varia* 15, s 19-28. 5 sider.

Kristiansen, Kristian 1990: "Fortidens Kraft og Kæmpestyrke." I: *Brugte historier*, ed L Hedeager & K Schousboe, s 187-218. København 1990. 32 sider.

Olsen, Bjørnar 1986: "Norwegian archaeology and the people without «prehistory», or How to create a myth of a uniform past." I: *Archaeological review from Cambridge* 5: 2 (1986), s 25-42. 18 sider.

Olsen, Bjørnar 1991: "Kjemøyfunnenes (virknings)historie og arkeologi." I: *Viking* 54 (1991), s 65-85. 21 sider.

TEMA: KOLONIALISME OG RASISME

Bandaranaike, Senake 1977: "Arkeologi och imperialism." Kap 1. I: *Arkeologi och imperialism*, s 26-61. Stockholm 1977. 35 sider.

Creamer, Howard 1990: "Aboriginal perceptions of the past: the implications for cultural resource management in Australia." I: *The politics of the past*, P Gathercole & D Lowenthal (eds), s 130-140. London 1990. 9 sider.

Feder, Kenneth L 1990: "The myth of the moundbuilders." Kap 7. I: *Frauds, myths, and mysteries*, s 95-114. Mountain view 1990. 19 sider.

Gamble, Clive 1993: "Ancestors and agendas." I: *Archaeological theory: who sets the agenda?* N Yoffee & A Sheratt (eds), s 39-49. Cambridge 1993. 11 sider.

Murray, Tim 1993: "Communication and the importance of disciplinary communities: who owns the past?" I: *Archaeological theory: who sets the agenda?* N Yoffee & A Sherratt (eds), s 105-114. Cambridge 1993. 10 sider.

O'Regan, Stephen 1990: "Maori control of the Maori heritage." I: *The politics of the past*, P Gathercole & D Lowenthal (eds), s 130-140. London 1990. 10 sider.

Trigger, Bruce 1989: "The imperial synthesis." Kap 4. I: *A history of archaeological thought*, s 110-147. Cambridge 1989. 38 sider.

POLITISKE TRENDER I DAG

Shay, Thalia 1989: "Israeli archaeology — ideology and practice." I: *Antiquity* 63 (1989), s 768-772. 5 sider.

Shnirelman, Victor A: "Alternative prehistory." I: *Journal of European archaeology* 3: 2, s 1-20 20 sider.

Syon, Danny 1992: "Confessions of a nationalist archeologist." I: *The limitations of archaeological thought*, s 39-45 ed. T. Shay & J. Clottes. Liege 1992. 5 sider.

HVEM SITT FORTID?

Bender Jørgensen, L. 1999: "Whose Heritage? The Archaeology of Roman Egypt", i: A. Gustafsson & H. Karlsson (red): *Glyfer och arkeologiska rum - en vänbok till Jarl Nordbladh*, GOTARC Series A, vol. 3, s. 21-29. 6 sider.

Graves-Brown, P, Jones, S & Gamble, C (red) 1996: *Cultural Identity and Archaeology. The Construction of European Communities*. Routledge, London. Hele bogen. (270 sider incl. bilder etc, beregnet 200 s.).

Mahler, D, Paludan-Müller, C & Stummann Hansen, S 1983: *Om arkeologi. Forskning, formidling, forvaltning - for hvem?* Hans Reitzel. Hele boken. 107 sider.

Schanche, A. & Olsen, B. 1983: " Var de alle nordmenn? En etnopolitisk kritikk av norsk arkeologi", *Kontaktstensi* 22-23, Tromsø 1983, s. 115-147. 26 sider.

Schnapp, A 1996: *The Discovery of the Past*. British Museum Press. Hele boken. 201 sider.

Selkirk, A 1997: *Who Owns the Past? Grass Roots Critique of Heritage Policy*. Adam Smith Institute, London, s 1-31. 30 s.

Svestad, A 1995: *Oldsakernes orden. Om tilkomsten av arkeologi*. Universitetsforlaget. Hele boken. 197 sider.

KULTURMINNEVERNET

Omland, A. 1999: "Kulturminnevern og demokrati: Problematikk omkring meningskontroll og vestliggjøring av kulturminner", *Primitive tider* 1999, s. 82-98. 12 sider

Skeates, Robin. 2000. Debating the Archaeological Heritage. Duckworth. 124 sider

Veileder. Kulturminner og Kulturmiljøer, Plan-og Bygningsloven. Riksantikvarens
Rapporter nr. 29, 2001. 65 sider.

Tilsamen ca 1598 sider

ARK 3313 ARKEOLOGISK FORSKNINGSTEIORI

PENSUM

Andersson, A.-C. 1999: "Agent A med licens att tolka förhistorian", i: A. Gustafsson & H. Karlsson (red): *Glyfer och arkeologiska rum - en vänbok till Jarl Nordbladh*, GOTARC Series A, vol. 3, s. 351-374. 22 sider.

Baudou, E 1991: "Hur den arkeologiska forskningen styrs i Sverige." I: *Arkeologi och makt*. Lund, Inst. of Arch. Report Series 40, s 75-83. 7 sider.

Bender Jørgensen, L. 1999: "Whose Heritage? The Archaeology of Roman Egypt", i: A. Gustafsson & H. Karlsson (red): *Glyfer och arkeologiska rum - en vänbok till Jarl Nordbladh*, GOTARC Series A, vol. 3, s. 21-29. 6 sider.

Christoffersen, A. 2000: " 'He is dead, but he won't lay down'. Om globalt kulturminnevern, lokalt demokrati og vestlig kulturimperialisme". I: *Primitive tider* nr. ?. 5 sider

Daa, K., Dahlerup Koch, H., Gonzales, M., Heidemann Lutz, L., Näsman, U., Randsborg, K., Sørensen, M. 2000: Debat om amatørisme og bruk af amatører i dansk arkeologi. *Magisterbladet* Nr. 3, 5, 6, 7 og 8. 5 sider.

Hesjedal, A. 1999: "Fra tekst til tekst - eller hvordan forhistorien ble til en katalog", i: A. Gustafsson & H. Karlsson (red): *Glyfer och arkeologiska rum - en vänbok till Jarl Nordbladh*, GOTARC Series A, vol. 3, s. 253-266. 12 sider.

Holtorf, C 1998: "The Past as a Renewable Resource." I: *Arkeologen* nr 5-6, 1998, s 4-9. 5 sider.

Johansen, A B 1983: "Problemer i svensk arkeologi." I: *Fornvännen* 78, s 43-47. 5 sider.

Jones, A. 2002: " Archaeological Theory and Scientific Practice." I: *Topics in Contemporary Archaeology*. Cambridge University Press. Hele boken. 180 sider.

Kristiansen, K 1992: " 'The strength of the past and its great might'; an essay on the use of the past." I: *Journal of European Archaeology* vol. 1,1, s 3-32. 2 sider.

Kristiansen, K 1996: "Old Boundaries and New Frontiers. Reflections on the Identity of Archaeology." I: *Current Swedish Archaeology* Vol. 4, s 103-122. 9 sider.

Mahler, D, Paludan-Müller, C & Stummann Hansen, S 1983: *Om arkeologi. Forskning, formidling, forvaltning - for hvem?* Hans Reitzel. Hele boken. 107 sider.

Myhre, B 1991: "Theory in Scandinavian Archaeology since 1960: a View from Norway." I: *Archaeological Theory in Europe*. I Hodder (red), Routledge, s 161-186. 16 sider.

Näsman, U 1995: "Finns en nordisk tradition i dagens nordiska arkeologi?" I: *Nicolay* nr. 65/66, s 9-15. 6 sider.

Nordenborg Myhre, L. 1994: "Arkeologi og Politikk. En arkeo-politisk analyse av faghistoria i tiden 1900-1960." I: *Varia* nr 26. Kap 5. s. 95-139. 25 sider.

Olsen, B. 2002: "Divided we stand." I: "Archäologien Europas/Archaeologies of Europe." Biehl, P. F. et.al. (red). I: *Tübringer Archäologische Taschenbücher* 3. Ca. 20 sider.

Omland, A. 1999: "Kulturminnevern og demokrati: Problematikk omkring meningskontroll og vestliggjøring av kulturminner", *Primitive tider* 1999, s. 82-98. 12 sider

Randsborg, K 1989: "Archaeology in the twentieth century - a Scandinavian view." I: *Acta Archaeologica*. s 151-163. 12 sider.

Rathje, W. og Schiffer, B. 1982: *Archaeology*. Harcourt Brace Jovanovich Publishers, kap. 5, 6, 7, 8 og 9. s. 105-295. 190 sider.

Schanche, A. & Olsen, B. 1983: " Var de alle nordmenn? En etnopolitisk kritikk av norsk arkeologi", *Kontaktstensil* 22-23, Tromsø 1983, s. 115-147. 26 sider.

Selkirk, A 1997: *Who Owns the Past? Grass Roots Critique of Heritage Policy*. Adam Smith Institute, London, s 1-31. 30 s.

Solli, B 1996: "Fortiden er et annet sted. Om arkeologi og kulturminnevern, røtter og føtter." I: *Norsk antropologisk tidsskrift*. 1996/2, s 81-92. 12 s.

Svestad, A 1995: *Oldsakernes orden. Om tilkomsten av arkeologi*. Universitetsforlaget. Hele boken. 197 sider.

Thomas, J (red) 2000: *Interpretive Archaeology, a reader*. Leicester University Press. Hele boken. 560 sider.

Thrane, H 1992: Status 1991. *Dansk forhistorisk arkæologi gennem de sidste 25 år, nu og i 2001*. København, s 41-53. 8 sider.

1479 sider.

ARK 3320 FELTARKEOLOGISK METODE III

PENSUM:

Alterskjær, Kurt 1985: Eldre steinalder. Helgelands historie, Bind 1 p. 20 - 60, Mosjøen 1985. 28 sider. Artikkelen er lagt ut på internett:
<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

Andersen, Niels H. 1999: Saruppladsen. Sarup vol. 2. Jysk arkæologisk skrifter XXXIII: 2 1999. s 16 – 104. 62 sider.

Bruen Olsen, Asle, 1974: Utgraving av gravhaug på Hynne, Levanger, Nord-Trøndelag. *Rapport. Arkeologisk Serie 1974:2*. Vitenskapsmuseet. 10 sider.
<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

Barker, Philip 1977: *Techniques of Archaeological Excavation*. London. 283 sider .

Christophersen, A. og Jondell, E., 1988: "Feltundersøkelsene 1973-85" p.9-37..I Fortiden i Trondheim bygrunn:Folkebibliotekstomten. *Meddelelser nr.13 Del 1. Utgraving, kronologi og bebyggelsesutvikling*. Riksantikvaren, Utgravingskontoret for Trondheim. 18 sider.

Ejstrud, Bo og Jensen, Claus Kjeld, 2000: Vendehøj – landsby og gravplads. *Kulturhistorisk Museums skrifter 1. Jysk Arkæologisk Selskab*. p.10-65, 123-129, 183-261. 60 sider.

Ethelberg, Per, 1986: Hjemsted – en gravplads fra 4. og 5. årh e.Kr. *Skrifter fra museumsrådet for Sønderjyllands amt, 2. Haderslev 1986*. p. 7 – 23. 7 sider.

Farbregd, Oddmund,1974: To nordtrønderske båtgraver. Lø, Steinkjer. Utgraving 1969. Haug, Verdal. Utgraving 1970. I:*Rapport. Arkeologisk serie 1974:1, Vitenskapsmuseet*. Universitetet i Trondheim. 16 sider.
<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

Farbregd, Oddmund,1977: Utgraving av romartids gravhaug på Kvello, Verdal, Nord-Trøndelag 1969 - 70. I: *Rapport. Arkeologisk serie 1977:1, Vitenskapsmuseet*. Universitetet i Trondheim. 17 sider.
<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

Farbregd, Oddmund, 1980: Perspektiv på Namdalens jernalder. Undersøkingar på Veiem, Sem, Væren og Bertnem. I: *Viking Bind XLIII 1979*. Norsk arkeologisk selskap, Oslo 1980. Side 20 - 80. 43 sider.
<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

Fjellheim, Sverre 1999: Samer i Rørostraktene, p. 13- 31, 145-177, 291-297. Snåsa 1999. 20 sider.

Hvass, Steen, 1985: Hodde. Et vestjysk landsbysamfund fra ældre jernalder. *Arkæologiske Studier Vol. VII*. Akademisk Forlag. Universitetsforlaget i København. p.11-98. 87 sider.

Notat til undervisning i arkeologisk feltmetode ved Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet, Vitenskapsmuseet 1997. : Dagbok og rapport. Utleveres i kopi.

Krongaard Kristensen, Hans 1998: "Udgravingerne 1981 og 1984-85." p.21-58. "Bebyggelsen." p.59-80. I *Viborg Sønderø 1000-1300. Byarkæologiske undersøgelser 1981 og 1984-85*. Red: Hjerminde, Iversen og Krongaard Kristensen. *Viborg Stiftsmuseums skriftrække bind 2. Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XXXIV*. 34 sider.

Lind, Birgit, 1991: Slusegårdsgravpladsen III, Gravformer og gravskikke. Bådgravene. p. 17 – 50. *Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XIV, 3 1991*. 21 sider.

Løken, Trond 1977: " Nye funn fra et gammelt gravfelt. Kan gård og gravplass gå tilbake til eldre bronsealder?" p.133-165. I *Viking XLI-1977*. 20 sider.

Løken, Trond 2002: Oppkomsten av den germanske hallen - Hall og sal i eldre jernalder i Rogaland. (p. 49 - 83). *Viking 2001*. 20 sider.

Mikkelsen, Martin 1996: "De 3-skibede bronzealderhuse i Viborg amt." p. 34-59. "Bronzealderbosættelserne på Ås-højderyggen i Thy." p. 110-123. I *Bronzealderens bopladser i Midt- og Nordvestjylland*. Udgivet af De Arkæologiske Museer i Viborg amt. 25 sider.

Nordeide, S.W. 1988: "Relativ kronologi og faseinndeling" p.38-61. I Fortiden i Trondheim bygrunn:Folkebibliotekstomten. *Meddelelser nr.13 Del1. Utgraving, kronologi og bebyggelsesutvikling*. Riksantikvaren, Utgravingskontoret for Trondheim. 23 sider.

Olsen, Olaf og Schmidt, Holger 1977: Fyrkat. En jysk vikingeborg. *Nordiske Fortidsminder. Serie B-in quarto. Bind 3*. Det kongelige nordiske Oldskriftselskab. p.11-31. 20 sider.

Pettersen, Kristian 1983: Øvre Glomma: arkeologiske undersøgelser 1982 i forbindelse med konsesjonssøknad. p. 5- 16, 35 – 39, 63 – 77. Verneplan for vassdrag Rapport. Det Kgl. Norske videnskabernes selskab, Museet. Arkeologisk serie; 1983:1, Trondheim 1983. 15 sider. Artikkelen er lagt ut på internett:
<http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

RIKSANTIKVAREN (utgitt av) :

Forskrift om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven.
<http://www.lovdata.no/for/sf/md/md-19790209-8785.html>

Forskrift om forbud mot utførsel av kulturminner.
<http://www.lovdata.no/for/sf/kk/kk-20011214-1420.html>

UTKAST TIL VEILEDER – FORVALTNINGEN AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER. RIKSANTIKVAREN, Oslo 2000 (Utkastet forventes oppdatert høsten 2003. Når ny utgave utkommer vil den erstatte denne). Utleveres i kopi. 25 sider.

Stenvik, Lars 1982: Arkeologiske kulturminner i Gaulavassdraget, Sør-Trøndelag. Verneplan for vassdrag Rapport / Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Arkeologisk serie ; 1982:3 Trykt: Trondheim, 1982. 15 sider. Artikkelen er lagt ut på internett: <http://www.ntnu.no/vmuseet/fakark/formidling/artikler.html>

KONSERVERING

De Guichen, G. (1995). Object interred, object disinterred. I N.S. Price (red.) *Conservation on Archaeological Excavations*. Rome: ICCROM, sider 21-28, 8 sider.

Foley, K. (1995). The role of the objects conservator in field archaeology. I N.S. Price (red.) *Conservation on Archaeological Excavations*. Rome: ICCROM, sider 11-19, 9 sider.

Price, N.S. (1995). Excavation and conservation. I N.S. Price (red.) *Conservation on Archaeological Excavations*. Rome: ICCROM, sider 1-9, 9 sider.

Sease, C. (2000). Conservation of archaeological materials. I L. Ellis (red.) *Archaeological Method and Theory: An Encyclopedia*. London: Garland Publishing, 120-124, 5 sider.

Sease, C. (1995). First aid treatment for excavated finds. I N.S. Price (red.) *Conservation on Archaeological Excavations*. Rome: ICCROM, sider 29-44, 16 sider.

Sease, C. (1987). *A Conservation Manual for the Field Archaeologist*. Los Angeles: University of California, 23-49, 27 sider.

Stubbs, J.H. (1995). Protection and presentation of excavated structures. I N.S. Price (red.) *Conservation on Archaeological Excavations*. Rome: ICCROM, sider 73-89, 17 sider.

91 sider.

ANBEFALT LITTERATUR:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 2000. *Verdier i Gaula, Midtra Gauldal kommune i Sør-Trøndelag*. Utgitt av direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrag- og energidirektorat. VVV-rapport 2001-22, Trondheim.

Holck, Per 1970: Skjelettgraving. En innføring i antropologi for arkeologer. Universitetsforlaget.

LANG EKKURSJON

Det vil senere bli opplyst om gjeldene pensum i forbindelse med lang ekskursjon. Pensum vil variere fra år til år avhengig av hvor ekskursjonen går og studentens valg av tema. Ca 200 sider. Litteraturliste leveres/avtales ved semesterstart.

PLANLAGTE KURS

Det planlegges kurs i følgende:

- retegning av utgravningsplaner med fotoshop
- kurs i GIS som arkeologisk verktøy
- bruk av GPS i registrering.

Gjeldene pensum vil bli opplyst dersom det blir mulig å gjennomføre kursene.

ARK 3321   HOSPITERING

Studenter som tar mastergrad i profesjonsrettet arkeologi skal gjennomføre et hospiteringsopphold i forvaltningsverket, museumsvesenet eller ved en høyere utdanningsinstitusjon. I hospiteringsoppholdet skal studentene få opplæring i og delta aktivt i reelle arbeidsoppgaver.